

PARLAMENT DE CATALUNYA

Presidència
de l'honorable Sr. Joan Casanovas

DIARI DE SESSIONS

Sessió del dia 5 de juny del 1934

SUMARI

S'obre la sessió a tres quarts de sis de la tarda, sota la presidència de l'honorable senyor Joan Casanovas.

Es llegida i aprovada l'acta de la sessió anterior.

Ordre del dia:

Prec del senyor Irla al senyor Conseller d'Economia i Agricultura, interessant el compliment d'un decret relatiu a la presentació dels líquids envasats.

Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió sobre el Projecte de Llei de l'Institut d'Acció Social Universitària i Escolar de Catalunya.

Per acabada la discussió de totalitat, comença la de l'articulat.

Article 1.º — Es aprovat sense discussió.

Article 2.º — El senyor Romeva demana la supressió de la paraula «laic» en la redacció de l'article.

Resposta del senyor Serra i Hünter, per la Comissió, i rectificació del senyor Romeva.

S'aprova l'article amb el vot en contra del senyor Romeva.

Article 3.º — El senyor Ruiz i Ponseti sollicita la supressió de la paraula «autònom». Resposta del senyor Serra i Hünter i rectificacions dels senyors Ruiz i Ponseti i Serra i Hünter. Es aprovat l'article.

Article 4.º — Es dona lectura d'una esmena signada pels senyors Farreres i Duran, Balart, Fàbrega, Arnau i Cortina i Ribes i Soberano.

Es acceptada l'esmena per la Comissió.

Igualment la Comissió accepta una altra esmena que signen els senyors Ribes, Farreres, Bilbeny, Arnau i Bancells.

S'aprova l'article en la seva nova redacció.

Article 5.º — Es aprovat sense discussió.

Article 6.º — Es llegida una esmena dels senyors Romeva, Andreu, Bru i Rouret.

La Comissió no accepta l'esmena, l'abast de la qual explica el senyor Romeva.

El senyor Serra i Hünter, després de les manifestacions del senyor Romeva, accepta l'esmena.

Rectifica el senyor Romeva i és aprovat l'article definitivament redactat.

Article 7.º — Aprovat sense discussió.

Article 8.º — Es dona lectura a una esmena dels senyors Romeva, Andreu, Bru i Rouret, que la Comissió accepta, a l'ensens que proposa un canvi del nombre d'anys, cosa la qual resta acordada.

La Comissió accepta una altra esmena dels Diputats senyors Ribes, Farreres, Bilbeny, Arnau i Bancells, i és aprovat l'article definitivament redactat.

Una esmena, signada pels mateixos senyors, en forma d'art. 8.º bis, és acceptada per la Comissió i aprovada per la Cambra.

Article 9.º — Resta aprovat sense discussió.

Article 10. — Hi fa unes observacions el senyor Romeva, que són recollides pel President de la Comissió.

Manifestacions del senyor Ruiz i Ponseti.

Rectifica el senyor Serra i Hünter i se suspèn el debat.

Discussió del dictamen de la Comissió de Justícia i Dret relatiu al Projecte de Llei sobre la capacitat jurídica de la dona i dels cònjuges.

Parlament del senyor Andreu de presentació del dictamen.

Intervenien en la discussió de totalitat els senyors Simó i Bofarull, Ruiz i Ponseti i Romeva.

Respon als esmentats senyors el President de la Comissió, senyor Andreu.

Rectifica el senyor Simó i Bofarull.

Se suspèn el debat.

Lectura d'una proposició de Llei modificant l'art. 57 de la Llei municipal de Catalunya. Passa a la Comissió.

Per haver de reunir-se la Cambra en Comissions, s'aixeca la sessió a les set i divuit minuts de la vetlla, després d'assenyalar la Presidència l'ordre del dia per a la sessió de demà, dimecres.

S'obre la sessió a tres quarts de sis de la tarda sota la presidència de l'honorable senyor Joan Casanovas.

Al banc roig hi ha l'honorable senyor Conseller de Cultura.

Es llegida i aprovada l'acta de la sessió anterior.

ORDRE DEL DIA

Precs i preguntes

Pel compliment d'un Decret relatiu a la presentació dels líquids envasats

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Irla.

El Sr. IRLA : Senyors Diputats : Es per a fer un prec al senyor Conseller d'Economia i Agricultura, que espero que, en la seva absència, la Mesa li trametrà. El prec té per finalitat el compliment d'una Llei de la República que fa obligatori l'embotellament de líquids destinats al consum públic i el tapament amb taps nous de suro, per part dels botiguers, en vendre els líquids als seus clients portadors de botelles o altres utensilis. Aquest Decret fou publicat a la *Gaceta de Madrid* el dia 11 de novembre passat i s'assenyalava un termini de tres mesos perquè el Director General de Comerç i Política Aranzelària redactés i portés a l'aprovació del Consell de Ministres, mitjançant el Ministre corresponent, el Reglament per a la seva aplicació. Aquest Reglament pot llegir-se a la *Gaceta* del dia 20 de març d'enguany. Però amb tot i haver passat dos mesos i mig, no es veu l'eficàcia d'aquest Decret; per ara resulta lletra morta.

Ara bé, els industrials surers, els exportadors de taps que cada dia veuen més reduït el seu negoci amb motiu de les traves duaneres de totes les nacions i també per les disposicions bloquejant els capitals en algunes nacions d'Europa i d'Amèrica,

confiaven que aquest Decret de protecció a la indústria havia de servir-los de petit alleugement als perjudicis que els ocasionen les disposicions estrangeres; però fins avui aquesta protecció a què teneix aquest Decret de l'11 de novembre no apareix per cap costat, i era per això, en virtut d'aquestes consideracions, que volia pregar al senyor Conseller d'Economia i Agricultura, dintre les atribucions que ell pugui tenir, que dictés unes disposicions fent que per tot Catalunya es complís el que conté el Decret d'11 de novembre de l'any passat, encarregant als Alcaldes el seu compliment, i d'aquesta manera es podria ajudar, encara que d'una manera molt reduïda, a aquesta indústria, que, amb tot i la bona voluntat dels seus homes, veuen fracassats llurs esforços, perquè totes les nacions estrangeres estan imposant uns aranzels que fan impossible l'entrada a les nacions respectives de tot el suro manufacturat. Res més.

El Sr. PRESIDENT : La Mesa trametrà el prec del senyor Irla al senyor Conseller d'Economia i Agricultura.

Continuació de la discussió del Dictamen de la Comissió sobre el Projecte de Llei de l'Institut d'Acció Social Universitària i Escolar de Catalunya

El Sr. PRESIDENT : Continua la discussió de la totalitat. Va restar en ús de la paraula el senyor Fronjosà. Però, desgraciadament, no pot trobar-se a la Cambra per haver sofert un accident; si el senyor Ruiz i Ponseti vol fer ús de la paraula, pot fer-ho, o si creu que durant el curs de la discussió de l'articulat el senyor Fronjosà podrà intervenir...

El Sr. RUIZ I PONSETI : Preferiria que restés en l'ús de la paraula el senyor Fronjosà per a poder rectificar.

El Sr. PRESIDENT : Perfectament; amb motiu de qualsevol article, podrà el senyor Fron-

josà rectificar. Resta acabada la discussió de totalitat. Entrem en la de l'articulat.

(Es aprovat sense discussió l'art. 1.^r, al qual no hi ha presentada cap esmena ni vot particular.

El senyor Secretari llegeix l'art. 2.ª.)

El Sr. ROMEVA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Romeva.

El Sr. ROMEVA: Senyors Diputats: Jo he presentat unes esmenes a altres articles d'aquest Projecte i les he presentat en la forma reglamentària, per escrit, i utilitzant la generosa oferta d'uns Diputats de la Majoria, els quals m'han prestat llurs signatures als efectes simplement de la lectura. Però amb l'esmena que jo voldria fer a aquest article, m'ha semblat que entrava en una matèria massa delicada perquè jo em cregués autoritzat a fer ús d'aquest auxili de caràcter de tràmit, i per això la faig verbalment, amb major motiu quan es refereix a una objecció que ja vaig tenir l'honor de fer l'altre dia en el debat de totalitat.

En general, jo ja vaig dir l'opinió sobre aquesta extensió que es dona a l'acció d'aquest Institut d'Acció Social Universitària i Escolar, que jo creia innecessària, però hi havia una objecció particular que es concreta en una paraula d'aquest article, que és l'adjectiu «laic» que es posa al costat de les institucions que a seguit s'enumeren.

Jo creia que era absolutament innecessari que hi constés aquest adjectiu de «laic», creia que el fet de mantenir-lo era simplement un punt a marcar, una tendència particular, sense que fos absolutament necessari, i, en canvi, amb evident molèstia per als sentiments de molts catalans, i era, al mateix temps, una cosa de la qual el dia de demà en podien sorgir violències efectives de caràcter real i positiu per aquests sentiments. Això jo ho vaig exposar i fou contestat, no per la Comissió, però sí per l'autoritzada paraula del senyor Conseller de Cultura; no ens vàrem posar d'acord i a mi em sembla que no és necessari que ara hi insisteixi. L'única cosa que puc dir és que si la Comissió no pot retirar aquesta paraula de la redacció d'aquest article, jo hauré de votar en contra.

El Sr. SERRA I HÜNTER: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. SERRA I HÜNTER: Si jo hagués de contestar ara entorn de la qüestió plantejada per l'esmena feta pel senyor Romeva, probablement hauria d'emprar els mateixos arguments que va emprar el senyor Conseller de Cultura. Tot depèn, senyor Romeva, de que de la mateixa manera que hi ha aquesta temença que diu la V. S. de que el laïcisme pugui ésser considerat com una desconsideració als sentiments de tots els catalans que siguin confessionals d'una religió determinada, jo crec que passa el mateix respecte d'aquells que professen lealment el laïcisme, perquè per a ells no té el laïcisme aquest sentit despectiu ni d'opressió o de coacció en relació a unes idees confessionals. Vol dir únicament situació de fet de l'esperit, que no prejutja a favor ni en contra d'una creença,

de creure o no creure, o de creure en un sentit o en altre. Nosaltres no li donem aquest sentit negatiu ni agressiu, li donem, al contrari, un sentit que ve a ésser de tolerància, que és una equidistància total de les diferents confessions religioses, respecte les quals nosaltres, per a totes elles, tenim exactament el mateix respecte.

És, més que res, una qüestió de finor i de tacte espiritual que fa que tot i podent coincidir en aquest punt de vista d'alta idealitat amb el senyor Romeva, en canvi nosaltres tinguem la necessitat de mantenir aquest mot, perquè aquest mot representa precisament una actitud espiritual pròpia de tot partit d'esquerra, de tot partit liberal, que no és de cap manera una posició agressiva a cap creença religiosa, perquè, deia molt bé el senyor Conseller de Cultura, que no hi hauria per part de cap dels que intervinguessin en aquestes institucions, sempre que es vulguessin atendre a l'esperit de la Llei, res que pogués resultar molest ni que deixés en uns moments veritablement tràgics per a l'home en l'abandó respecte dels auxilis espirituals.

Feta aquesta aclaració, jo crec que es pot mantenir perfectament el terme laic en aquest sentit. Sap perfectament el senyor Romeva que els mots varien totalment segons el contingut que tenen; per a nosaltres, per als homes de l'Esquerra, és aquest, i aquest contingut no crec que representi absolutament la més petita molèstia per aquesta cosa de tan alta espiritualitat com és, sens dubte, el sentiment religiós.

El Sr. ROMEVA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Romeva.

El Sr. ROMEVA: Per més que em penso que la cosa és prou debatuda, jo mancava a una cortesia elemental si no corresponia a les paraules del senyor representant de la Comissió de Cultura, com vaig correspondre a les paraules del senyor Conseller de Cultura quan va parlar d'aquest afer l'altre dia. Les seves paraules, d'un to ponderat i d'un to, podríem dir, cordial, mereixen, naturalment, una correspondència. Ara bé, aquesta cordialitat de to, que és una cosa que jo aprecio en el que val, no resol tot el meu dubte i tota la meua oposició, perquè precisament si hi ha tot aquest esperit en una cosa com aquesta que està subjecte a les lleis generals, no hi havia necessitat de puntualitzar concretament. Aquesta és la idea meua, i per això jo, amb tots els respectes per a l'opinió dels senyors de la majoria, del representant de la Comissió i del senyor Conseller de Cultura, he de mantenir la meua posició.

El Sr. PRESIDENT: Va a procedir-se a la votació de l'article.

El Sr. ROMEVA: Demano que consti el meu vot en contra.

El Sr. PRESIDENT: ¿S'aprova amb el vot en contra, del senyor Romeva? (Assentiment.) Resta aprovat l'art. 2.ª Article 3.^r

(El senyor Secretari el llegeix.)

El Sr. RUIZ I PONSETI: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Ruiz i Ponseti.

El Sr. RUIZ I PONSETI: A propòsit d'a-

quest art. 3.er, voldria pregar a la Comissió que em fos permès presentar una esmena; prego que se'm permeti fer-ho en aquest moment per haver hagut de substituir impensadament el company Frongós. Fa referència a aquesta paraula que diu que serà «autònom». Jo demanaria que l'art. 3.er digués: «L'Institut d'Acció Social Universitària i Escolar de Catalunya serà regit per un Consell i una Comissió Permanent», és a dir, suprimint la paraula «autònom».

Aquesta autonomia de les institucions engranades dintre del regisme de l'Estat, crec que, o no representa res, no representa més que una paraula sobrerera, o representa un perill, representa el perill de què s'erigeixin en administracions autònomes, les quals poden ésser sempre un veritable perill per al pressupost general de l'Estat. Desgraciadament, dintre del pressupost espanyol hi han records tristos d'aquestes administracions autònomes, que algunes vegades han arribat a pujar a cavall del mateix Estat. Quan no signifiqui aquest perill, aquesta autonomia, aleshores no significa res, no és més que una paraula vana, perquè és evident que l'autonomia d'aquest Institut està condicionada, no solament per aquesta Llei que li dona naixença, sinó per totes les altres Lleis per les quals es regeix Catalunya. Això vol dir que és una autonomia constantment limitada, i aleshores, si aquesta paraula no ha de tenir un significat efectiu, més valdria que la traguéssim, perquè fóra un mirallet que el legislador no té cap necessitat de posar en l'articulat de la Llei.

El Sr. SERRA I HÜNTER: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. SERRA I HÜNTER: Segurament que el punt de vista del qual arrenca el senyor Ruiz i Ponseti, és un xic diferent del sentit que nosaltres hem volgut donar a aquest article, en afegir una paraula que nosaltres creiem que no pot ésser suprimida, com és la d'«autònom». La paraula «autònom», no ha d'esverar absolutament a ningú quan s'aplica a una Institució, les facultats i atribucions de la qual estan perfectament delimitades.

El sentit d'aquesta Institució, la connexió amb totes les altres Institucions — com avui quedarà encara més palès a base d'una esmena que s'ha presentat en el sentit d'afegir-hi un article — ho vaig concretar jo bé en fer la defensa del dictamen, quan deia aproximadament aquestes paraules: que se li concedeix a aquesta institució, aquesta capacitat legal i jurídica per a adquirir béns i per administrar-los i assenyala també, com totes les Lleis que creen una institució, quina serà l'aplicació d'aquests béns en el cas de què aquesta institució fos dissolta; se li donen unes atribucions mitjançant les quals és possible realitzar la seva veritable finalitat. Té, per tant, un regisme propi, autònom, que això és el que es vol dir, i, per tant, significa que en una sèrie de coses no necessita constantment anar al Poder executiu o bé a les altres Institucions, ja siguin de caràcter informatiu, ja de caràcter executiu, a demanar-los-hi unes intervencions per tal de poder resoldre el que és pròpiament de la seva atribució. Si així no fos, evidentment seria inútil l'existèn-

cia d'aquesta Institució; això confirmaria la mateixa objecció que feia ja l'altre dia el senyor Romeva en dir que semblava que aquest Institut — i avui també ho ha dit d'una manera breu — era innecessari perquè no té contingut propi, és a dir, perquè aquelles funcions que se li atribueixen en aquest Decret de fundació i, per tant, el que ha passat ara amb el Projecte i Dictamen, ja eren pròpies d'altres institucions que existeixen, i que això porta un confusió i a l'ensems, també, aquesta altra cosa que acaba d'indicar el senyor Ruiz i Ponseti, una possibilitat d'augment de burocràcia, a la qual cosa diu, amb molta raó, que ens té acostumats sovint la legislació espanyola. Com que nosaltres partim d'un altre punt de vista i no volem partir d'aquests vicis, quan diem «autonomia» no volem donar-li aquell abast. Si no fos així, seria ineficax la seva acció, i aleshores sí que en realitat hauria de suprimir-se aquest Institut, perquè hauria perdut el seu contingut en perdre llurs seves facultats i funcions. No crec, doncs, que d'això en resulti cap perill. Queda al marge, el mateix de les institucions de cultura que hi ha actualment a Catalunya de caràcter informatiu, que de les que tenen ja un caràcter, diríem, més aviat executiu i estrictament administratiu; fora de totes elles, queden encara algunes coses que són funcions també d'aquestes institucions i, a més, queda una altra cosa més important, que és la d'establir les connexions entre totes elles i evitar que es dupliquin innecessàriament els serveis, perquè aleshores potser sí que tindria raó el senyor Ruiz i Ponseti en allò que deia sobre l'augment de la burocràcia. Tingui la seguretat completa que aquesta autonomia no s'haurà de sortir mai dels límits, perquè hi ha dos o tres articles que la deixen estrictament fixada.

Volem dir, sobretot, i aquesta és l'última part que potser no va quedar ben clara en el moment de defensar jo el dictamen — i segurament que per aquest motiu ha insistit el senyor Ruiz i Ponseti —, volem dir que una vegada constituïda aquesta Institució, per tal de salvar-la en el possible dels constants canvis de la política, se li donava una certa estabilitat, no absoluta, evidentment, perquè és necessari que intervingui o depengui del Poder executiu, només, però, en la mesura aquella en què no pugui pertorbar les seves funcions normals. Ell pot i determina certs càrrecs, i això és el que fa que es regeixi en un cert sentit per sí mateix.

Aquest és, i no altre, l'abast que hem volgut donar a la paraula «autonomia»; per tant, en el contingut de la paraula «autonomia» no hi veiem res que sigui sobrer ni perillós, que són, precisament, les dues característiques negatives que assenyala el senyor Ruiz i Ponseti.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Ruiz i Ponseti.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Breus paraules només per a contestar al doctor Serra i Hünter. Jo segueixo creient que, realment, la paraula «autonomia» hi és sobrerera, i més sobrerera encara després de les explicacions que ens acaba de donar el senyor President de la Comissió. És a

dir, ens ha demostrat el que jo desitjava que fos demostrat davant del Parlament, o sigui, que no és autònom aquest organisme que anem a crear. Una vegada demostrat que no és autònom, si volem deixar-hi la paraula, ja no m'hi fa cap nosa, perquè les explicacions parlamentàries donades en el moment de la discussió del dictamen, són suficients per aclarir la Llei.

Quant al perill que jo assenyalava, que aquests organismes semi-autònoms puguin erigir-se en administracions acantonades, en administracions independents de la Caixa General de l'Estat, jo crec que aquest perill existeix; crec que, constantment, en totes les Lleis que fem, hem de vigilar perquè no ens passin casos semblants al que va passar a l'Estat espanyol amb les cèl·lules Caixes Ferroviàries, o amb les cèl·lules Caixes de les Confederacions Hidrogràfiques, per a no esmentar més que els dos casos més grossos que han ocorregut. Però aquí no existeix aquest perill, i no hi és perquè aquesta autonomia sortosament només figura en forma d'una paraula intercalada a l'art. 3.ª Ja veig que a l'art. 4.ª es reserva al Poder Executiu de nomenar deu Vocals al costat de quatre Vocals nats. És una força suficient per assegurar que sempre dependrà aquest organisme, d'una manera absoluta, del Poder Executiu de la Generalitat. Amb això en tenim prou i, per consegüent, donem per retirada l'esmena.

El Sr. PRESIDENT: S'aprova l'article?

El Sr. SERRA I HÜNTÉ: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. SERRA I HÜNTÉ: El senyor Ruiz i Ponseti, com sempre, és un parlamentari hàbil i difícil, que adopta sovint un to paradoxal; es veu que quan ell té una convicció, els arguments que se li adueixen llisquen d'una manera tan suau que no li produeixen cap efecte. Em costarà, per tant, una mica de convèncer el senyor Ruiz i Ponseti, però, almenys, jo vull convèncer, si no a ell, a la Cambra, que aquests arguments que he adduït no eren més que una glossa del sentit que nosaltres donem a la paraula «autonomia», que no ha d'esverar a ningú, i que existeix ja de fet en altres institucions de cultura de l'actual Govern de la Generalitat. Per exemple, jo esmentaré el cas al senyor Ruiz i Ponseti — i el que no han pogut fer les meves raons potser ho faci ara aquest exemple — que en l'actual organització del Consell de Cultura hi ha unes Ponències que actuen també amb completa autonomia respecte de totes les altres, i això no pertorba absolutament ni el funcionament normal del Consell de Cultura, ni pot crear cap conflicte amb les altres institucions de caràcter similar, ni menys amb el Poder Executiu.

El Sr. PRESIDENT: S'aprova l'article? (Assentiment.) Queda aprovat. Article 4.ª Hi ha una esmena.

(El senyor Secretari dóna lectura a la següent esmena:

«Els Diputats que sotasignen tenen l'honor de formular la següent esmena a l'art. 4.ª del

Dictamen sobre el Projecte de Llei de l'Institut d'Acció Social Universitària i Escolar de Catalunya.

ESMENA

Article 4.ª On diu: "...; un representant de l'Ajuntament de Barcelona;" s'hi afegirà: "...; un representant dels altres Ajuntaments de Catalunya, nomenat per la Federació de Municipis Catalans".

La resta de l'article igual.

Palau del Parlament, 1.ª de juny del 1934. — Farreres i Duran, Balart, Fàbrega, Arnau i Cortina, Ribes i Soberano.»

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. SERRA I HÜNTÉ: La Comissió accepta l'esmena.

El Sr. PRESIDENT: Hi ha una altra esmena.

(El senyor Secretari llegeix la següent esmena:

«Els Diputats que sotasignen tenen l'honor de formular les següents esmenes al Dictamen sobre el Projecte de Llei de l'Institut d'Acció Social Universitària i Escolar de Catalunya.

ESMENA

Article 4.ª On diu "... nomenat pel Consell" s'hi afegirà: "... de la Generalitat.»

Ribes Soberano, Farreres i Duran, Bilbeny, Arnau i Cortina, Bancells.»

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. SERRA I HÜNTÉ: La Comissió accepta l'esmena, perquè en realitat el que fa és aclarir el text, puix que la redacció que s'havia fet, potser amb no suficient cura, donava lloc a confondre el Consell del mateix Institut d'Acció Social Universitària, amb el Consell Executiu.

El Sr. PRESIDENT: S'aprova l'article amb les dues esmenes acceptades per la Comissió? (Assentiment.) Resta aprovat.

(La redacció definitiva d'aquest art. 4.ª és la següent:

«Article 4.ª Formaran el Consell de l'Institut d'Acció Social Universitària i Escolar de Catalunya: El Conseller de Cultura com a President nat; un representant de l'Ajuntament de Barcelona; un representant dels altres Ajuntaments de Catalunya, nomenat per la Federació de Municipis Catalans; un representant de la Universitat autònoma de Barcelona; deu Vocals que nomenarà el Consell Executiu de la Generalitat, un dels quals serà nomenat Conseller Delegat del Conseller de Cultura i serà Vice-President; un Director General de l'Institut, nomenat pel Consell de la Generalitat. El Consell nomenarà d'entre els seus membres un Secretari.»

(S'aprova l'art. 5.ª)

Article 6.ª Es dóna lectura a la següent esmena:

«Els Diputats que sotasignen tenen l'honor

de formular la següent esmena al dictamen sobre el Projecte de Llei de l'Institut d'Acció Social Universitària i Escolar de Catalunya.

ESMENA

Art. 6.º On diu: "elegits pel Conseller-Delegat" dirà: "elegits en votació pel mateix Consell".

Palau del Parlament, 5 de juny del 1934. — Romeva, Andreu, Bru i Rouret.)

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. SERRA I HÜNTER: La Comissió no pot acceptar aquesta esmena.

El Sr. ROMEVA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el signant de l'esmena.

El Sr. ROMEVA: La finalitat d'aquesta esmena em sembla que es veu tot seguit. Es dona a aquest organisme una constitució de tipus d'assemblea, que diríem, amb un Consell o Comissió Permanent, que és natural que hagi d'absorbir les funcions executives. En una institució autònoma és gairebé de raó natural que els organismes que exerceixen les funcions executives estiguin constituïts per emanació de la voluntat de decisió dels mateixos que formen la integritat de l'organisme. Aquí tenim que en l'Institut hi ha quatre o cinc — no ho sé ara exactament — membres que ja ho són per representació d'una entitat, i tota la resta està nomenada pel Consell de Govern de la Generalitat o Conseller de Cultura. Bé, a més, el Conseller de Cultura entre aquests ja tria qui ha d'ésser Conseller Delegat, el qui assumirà el càrrec de Vice-president, la qual cosa vol dir que pràcticament és aquest el que assumirà les funcions presidencials, perquè la tasca del Conseller de Cultura, més àmplia i més complexa, no li permetrà estar contínuament en l'exercici d'aquesta presidència; i per això hi ha un Vice-president que és designat directament pel Conseller de Cultura. Ara, bé, aquest Vice-president junt amb aquests dos membres de l'Institut, haurà de formar el Comitè Permanent, i aleshores, segons el Projecte que estem discutint, aquests dos membres del Comitè Permanent els designarà directament amb la seva lliure voluntat d'escollir-los aquest senyor que és el President del Comitè Permanent; i això ens fa l'efecte que és una cosa que no lliga molt amb el concepte d'aquella autonomia que s'assenyala en l'article que discutia el senyor Ruiz i Ponset. Es a dir, jo admeto que tots aquests membres que han de constituir l'Institut, llevat d'aquells que no han d'ésser per una designació especial d'una entitat, siguin de designació directa del Conseller; que ho sigui, si es vol, aquell que l'ha de substituir a ell en la funció presidencial, però que, després, tot el Comitè que aquí es redueix a tres persones, perquè sigui també emanació directa d'aquesta designació purament executiva, em penso que és una cosa que donarà a l'actuació d'aquesta Institució molt poca autonomia. En una paraula; crec que el natural fóra que una vegada nomenats els que han de

constituir l'Institut, el Govern d'aquest Institut organitzés el mateix Institut, perquè em penso que això és una cosa de major sentit democràtic.

El Sr. SERRA I HÜNTER: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor President de la Comissió.

El Sr. SERRA I HÜNTER: El senyor Romeva trobarà en les paraules de la Comissió una nova mostra de la importància que té sempre el joc de la polèmica i de la discussió en aquest Parlament; per tant, això indirectament representa, i ho dic amb tota intenció, ja que en aquests moments es discuteix un dictamen sobre coses de cultura, la responsabilitat en què ha incorregut i incorre la minoria més nombrosa de la Cambra, per la seva absència, per haver abandonat els seus escons i, per tant, en no haver aportat activament aquest Projecte de Llei unes possibles rectificacions i uns possibles perfeccionaments.

S'ha redactat i s'ha mantingut en el dictamen aquest article en aquesta forma, per considerar que, com que els vocals que no tenen representació, no són emanació directa de les mateixes corporacions, sinó que són nomenats pel Consell Executiu, que aleshores tindria un marge de llibertat, el President, per a poguer-se rodejar, diguem-ho així, d'aquelles persones que li inspiressin més confiança. Això vol dir que en esperit, no estem apartats, del criteri que ha exposat, el senyor Romeva, i, per tant, que a nosaltres ens sembla acceptable el criteri reflexat en l'esmena, i en conseqüència que no fem d'aquesta qüestió una cosa tancada, sinó que entenem que aquest procediment manté aquest sentit autònom de què es parla, i una vegada nomenats els que han de formar aquest Institut, ells mateixos siguin els que determinin els tres que han de formar el Consell Executiu.

Nosaltres no tenim cap inconvenient en acceptar aquesta esmena; vegi-hi en això el senyor Romeva una prova ben clara que nosaltres acceptem les raons de l'adversari quan, encara que no ens convencin del tot, almenys ens permetin arribar a una forma de concòrdia.

El Sr. ROMEVA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: El senyor Romeva té la paraula.

El Sr. ROMEVA: Per agrair l'acceptació d'aquesta esmena per part de la Comissió.

Jo crec que la Comissió la pot acceptar sense que li quedin dubtes. A mi em sabia molt de greu que aquesta exemplaritat que el senyor President de la Comissió volia donar a la acceptació de l'esmena, redundés en perjudici de la integritat i de la sinceritat amb què cada un té les seves posicions. Jo estic aquí en una posició difícil, perquè totes les qüestions que es plantegen, m'obliguen a exposar un criteri, i sempre corro el risc que una actitud meua sembla que respongui a dues intencions, de cara a uns o de cara a altres. I jo he d'evitar tot això; però tampoc no voldria que arribés a semblar que s'havia de produir necessàriament un trencament d'acords que resultés en perjudici de la fermesa de les disposicions, i per això voldria que aquesta acceptació de l'esmena no fos amb reserves, sinó per convenciment, que a mi em sembla que no hi han molts perills,

perquè les mateixes coses que ha dit el senyor President de la Comissió i el que ara jo diré, veurem com s'ajustaran les coses en un punt convenient.

En aquest Comitè Permanent, que és molt reduït, perquè el Director General és un funcionari, de fet l'únic funcionari que es preveu, i els altres són el Conseller Delegat, que és de designació del Conseller de Cultura o del Govern Executiu, i els altres són tres membres únics, si s'accepta la meua esmena tindrem la forma mixta, on hi haurà la forma d'emanació de la voluntat o del desig de tots els que constitueixen l'Institut i la forma de designació directa del Poder executiu; i, en canvi, s'aportará una cosa que no crec que hi hagi manera d'evitar si es manté l'article sense l'esmena que jo faig, i és que aquell Conseller Delegat, fatalment, en fer la designació dels Consellers o membres que han d'entrar a formar amb ell el Consell, ha de fer això que ha dit el senyor President de la Comissió, escollir el que li inspire més confiança, la qual cosa vol dir que els altres s'han de sentir automàticament en aquesta posició de menor confiança per part del Conseller Delegat que constitueix el Comitè, s'han de sentir en una posició de menor confiança per part del Comitè Executiu. I no crec que aquesta relació plantejada d'antuvi per un precepte de la Llei, sigui beneficiosa al funcionament de la Llei, majorment quan a més d'aquests membres de designació directa han d'haver-hi membres que porten una representació tan estimable i tan respectable com la de la Universitat, la de l'Ajuntament de Barcelona i la que s'ha afegit als Municipis catalans.

Per això em sembla que l'acceptar l'esmena es salven les dues necessitats o conveniències que es volien satisfer i s'evita una cosa que podria ésser un mal.

El Sr. PRESIDENT: Queda acceptada l'esmena? (*Assentiment.*) Acceptada. Queda aprovat l'article 6.º amb l'esmena presentada pel senyor Romeva.

(*La redacció de l'art. 6.º, és la següent:*

«Article 6.º Formaran la Comissió Permanent de l'Institut d'Acció Social Universitària i Escolar de Catalunya: El Conseller-Delegat, el Director general, tres membres del Consell de l'Institut elegits en votació pel mateix Consell.»)

S'aprova sense discussió l'art. 7.º

Es dona lectura a la següent esmena a l'article 8.º:

«Els diputats que sotasignen tenen l'honor de formular les següents esmenes al Dictamen sobre el Projecte de Llei de l'Institut d'Acció Social Universitària i Escolar de Catalunya.

ESMENA

L'article 8.º quedarà redactat així:

«El càrrec de Conseller de l'Institut d'Acció Social Universitària i Escolar, durarà quatre anys.

La renovació es farà per meitat i la primera vegada es designarà a la sort els Consellers que hagin de cessar.

Les vacants, entre els membres sense represen-

tació, seran cobertes pel Consell Executiu de la Generalitat.

Palau del Parlament, 5 de juny del 1934. — Romeva, Andreu, Bru, Rouret.»)

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. SERRA I HÜNTER: La Comissió no té inconvenient en acceptar aquesta esmena tota vegada que la mateixa no altera totalment l'esperit d'aquest dictamen, però altrament em permetria també jo fer una petita esmena o canvi, i és que allà on diu *quatre* digui *sis* anys.

El Sr. ROMEVA: Per mi no hi ha cap inconvenient, perquè, naturalment, la intenció és que la duració dels càrrecs no sigui indefinida, però s'haurà de fer una modificació en el paràgraf segon, i la Comissió té la meua confiança per a resoldre-ho.

El Sr. PRESIDENT: ¿S'accepta l'esmena del senyor Romeva i la contra esmena del senyor Serra i Hünter en el sentit de que siguin sis anys la duració dels càrrecs i la renovació es faci per meitat cada tres anys? (*Assentiment.*) Queda aprovat. Hi ha una altra esmena a l'article vuitè, de la que es donarà compte.

ESMENA

Article 8.º S'afegirà al final: «... a proposta del Consell de l'Institut».

Palau del Parlament, 1.º de juny del 1934. — Ribes i Soberano, Farreres i Duran, Bilbeny, Arnau i Cortina, Bancells.»)

El Sr. SERRA I HÜNTER: La Comissió no té inconvenient en acceptar l'esmena.

El Sr. PRESIDENT: ¿S'aprova l'article vuitè amb les esmenes llegides? (*Assentiment.*) Resta aprovat.

(*La redacció d'aquest art. 8.º és el següent:*

«Article 8.º El càrrec de Conseller de l'Institut d'Acció Social Universitària i Escolar, durarà sis anys.

La renovació es farà per meitat i la primera vegada es designarà a la sort els senyors Consellers que hagin de cessar.

Les vacants, entre els membres sense representació seran cobertes pel Consell Executiu de la Generalitat, a proposta del Consell de l'Institut.»

Es dona lectura a una esmena, signada pels senyors Ribes, Farreres, Bilbeny, Arnau i Bancells, proposant el següent article 8.º bis:

«L'Institut podrà establir relacions i concertar acords amb Corporacions públiques, Centres docents, Entitats científiques, Ateneus obrers i altres Associacions similars per tal d'assolir una millor eficàcia en tot allò que sigui comú a dites Associacions i a l'Institut.»

S'aprova.

Es aprovat, sense discussió, l'art. 9.º.

Es dona lectura a l'article 10.)

El Sr. ROMEVA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Romeva.

El Sr. ROMEVA: Jo desitjaria fer una observació, que no sé si serà pròpia d'aquest article o hauria estat més pròpia d'un article afegit, però

em penso que no podem arribar al final de la Llei sense deixar-la establerta. Creem un organisme autònom, li donem la facultat de recaptar uns cabals, li donem facultats per a tenir béns propis; li donem, per tant, una facultat d'administració, però no posem en cap lloc cap precepte que digui com ha de funcionar aquesta administració i com ha de donar compte de la seva gestió, perquè per autònom que sigui aquest organisme, penso que no podrà ésser-ho tant que pugui disposar de tots aquests recursos d'una manera absoluta i «ad libitum.»

Jo no entenc molt en matèria de dret administratiu, però penso, de sentit comú, que es desprèn que tota vegada que aquest organisme haurà de tenir cabals, provinents, en sa major part, de la Generalitat i dels Municipis, apart de que se li permet crear un patrimoni que ha d'administrar, ha d'haver-hi en un lloc o en un altre de la Llei un precepte que digui que s'han de justificar les inversions i la manera de regular-se aquesta administració. Penso que aquí hi ha altres senyors diputats més capacitats que jo en aquestes matèries, i potser la Comissió mateixa, que convindran en trobar una fórmula sobre el que acabo de manifestar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. SERRA I HÜNTER: No hi ha cap inconvenient, per salvar aquest possible oblit en que s'hagi pogut incórrer en la redacció del dictamen, en que la Comissió es reuneixi per a trobar-hi una fórmula d'acord. De totes maneres, puc avançar al senyor Romeva que, com que hi han les diverses representacions dintre de l'Institut, penso que això ja és una manera de fiscalitzar i de poder, en el seu dia, exercir sobre l'Institut el control de la seva gestió.

El Sr. ROMEVA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Romeva.

El Sr. ROMEVA: Penso que no es pot legislar a base d'una mera confiança, perquè llavors gairebé sempre ens trobaríem en molt pocs casos en els que per endavant es pogués desconfiar de la manera com s'exercitarà una funció. Del que ara es tracta és de tota una estructuració administrativa d'Estat i nosaltres hem de tenir l'ambició d'exercir funcions d'Estat i no hem de permetre que hi hagi cap institució de caràcter oficial que no vagi vinculada a un sistema de comptabilitat general. És això el que jo tenia interès en observar.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Ruiz i Ponseti.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Jo em permeto intervenir, senyor President de la Comissió i senyors Diputats, perquè hem tornat a tocar la qüestió autonòmica. És evident que quan hem parlat, al principi, de l'autonomia, em referia d'una manera ben concreta al punt que acaba de tocar el senyor Romeva, i és precisament preveient el perill de què anem a crear uns organismes que administrativament no han de donar comptes a ningú. No solament administrativa-

ment, sinó àdhuc parlamentàriament, s'havia donat el cas a Espanya que es creessin Instituts autònoms que quan es recorria a un senyor Conseller que donés explicacions de la marxa administrativa d'alguns d'aquests Instituts, es pogués escudar en aquesta facultat autònoma que hem fet constar un xic platònicament en l'art. 3.er. No és que vulgui retrotraure la discussió a l'article 3.er, que per a mi ha estat ben aprovat després de les explicacions donades, sinó per ajudar a suportar la posició que acaba de prendre el senyor Romeva, perquè crec que és d'interès que d'una manera ben clara fem constar que aquest organisme ha de retre comptes, no al Consell de la Generalitat, que l'ha nomenat, sinó al Tribunal de Comptes de Catalunya, perquè és evident que una de les primeres coses que hem de fer és crear el Tribunal de Comptes de Catalunya, al qual retrà comptes tothom, i convé molt que no ens descuidem que d'una manera ben especial aquests organismes autònoms han de retre els seus comptes davant del Tribunal de Comptes de Catalunya, tots els que tinguin una intervenció activa en el nostre Pressupost estatal. Això és el que jo desitjo fer constar en nom de la nostra Minoria, perquè no ens en descuidem, malgrat que quan arribi l'hora de discutir la Llei de comptabilitat no ens descuidarem pas entre tots. Aquests organismes pseudo-autonòmics que creem convindrà fer constar que tenen aquesta obligació.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. SERRA I HÜNTER: Sembla que hi ha un motiu perquè les argumentacions dels senyors Romeva i Ruiz i Ponseti perdin un xic de llur força, i és el fet de què forma part també d'aquesta Institució Social el Conseller de Cultura. Sembla que en realitat és ell qui pot controlar i qui es pot fer responsable d'aquesta actuació. De totes maneres, ja he dit abans que no en fem d'això una qüestió tancada i que no tenim inconvenient en què es reuneixi la Comissió per a cercar una fórmula que no deixi cap rezel a cap dels representants de les Minories.

El Sr. PRESIDENT: Se suspèn aquest debat.

Discussió del Dictamen de la Comissió de Justícia i Dret relatiu al Projecte de Llei sobre la capacitat jurídica de la dona i dels cònjuges

El Sr. PRESIDENT: Comença la discussió de la totalitat.

El Sr. ANDREU: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. ANDREU: Senyors Diputats: El Govern, en presentar al Parlament el Projecte de Llei sobre la Capacitat Jurídica de la Dona no ha fet res més que plasmar en una Llei de caràcter civil uns principis polítics consignats en la Constitució de la República espanyola i en l'Estatut de Catalunya. Precisament en redactar-se aquests textos legals atenent a les noves orientacions del Dret polític, es consignava en

l'article 43 de la Constitució i en el 8.º de l'Estatut Interior de Catalunya, que el matrimoni es fundaria en la igualtat de drets dels cònjuges; és a dir, que es venia amb això a trencar tota la tradició i tot el Dret, que tant a Espanya com a Catalunya venia mantenint una sèrie de privilegis de l'home damunt la dona i venia a fer-se una nova legislació, basada únicament i exclusiva en la igualtat de drets de l'home com de la dona.

En la legislació actual en aquesta matèria, si bé a Catalunya ja des del Dret Romà havia tingut més llibertat la dona que potser després en constituir el Dret civil — si no ben clarament per la Llei, per continuada jurisprudència del Tribunal Suprem —, més aviat s'ha aplicat el Dret inspirat en el Codi civil. La dona quedava — i es deia taxativament en la Llei — obligada a l'obediència al marit, s'establí que la muller estava obligada a obeir el marit. Nosaltres, homes representants de partits d'Esquerra, que tenim dintre del nostre programa orientacions completament contràries a això, igualment que els nostres companys que van intervenir en la confecció de la Constitució Espanyola, era lògic que penséssim acabar amb això. El matrimoni, per a nosaltres, no representa una submissió de la dona a l'home; nosaltres volem que el matrimoni sigui una unió de dos éssers de diferent sexe, però en un pla d'igualtat el marit i la muller, sense que l'un hagi d'obeir mai l'altre, mantenint-se sempre totes les consideracions i respectes mutus i fent les coses sempre d'acord amb els seus sentiments, però mai l'obligació deguda o imposada per l'imperi de la Llei de què la muller hagi d'acatar i fer sempre allò que li mani l'home. Estava la dona en una situació d'inferioritat respecte l'home pel fet de què l'home era l'administrador dels béns de la societat matrimonial; la muller no podia fer res ni intervenir en aquesta administració, a excepció dels casos que ja assenyalava la Llei; però el principi general era que l'administrador dels béns era l'home, mentre la dona no podia posar-s'hi mai, i per bé que en algunes i àdhuc en moltes ocasions l'home n'era digne de poder portar aquesta administració, també en molts altres casos l'home n'era indigne. En aquests casos hem de reconèixer — perquè estimem igualtat de capacitat jurídica, sinó intel·lectual — que hi ha molts matrimonis on l'home porta l'administració i porta el govern, i la família va a la ruïna; es podria donar el cas de què tingués molta més capacitat administrativa i intel·lectual la muller i, no obstant, per imperi de la Llei la muller s'ha de sotmetre sempre a la voluntat de l'home, encara que aquest home porti l'economia de la família a un dels desastres més horrosos.

Però existien encara altres casos en els quals l'home tenia la representació legal de la seva muller; la muller, per sí sola, no podia contractar, vendre ni comparèixer en judici, ni reclamar allò que era seu; i nosaltres — sobretot els que hem exercit la carrera d'advocat — ens hem trobat en moltes ocasions en matrimonis, separats d'anys, completament separats; venia un moment en què la dona, per la mort del seu pare o del qui sigui havia de cobrar una llegítima o un llegat o qualsevol deute, havia d'anar a demanar forçosament

al seu marit que li dongués autorització per a comparèixer al jutjat, perquè la muller — un ésser que és exactament igual a l'home i hem de voler que tingui els mateixos drets que l'home — no tenia capacitat per a poder comparèixer davant del Tribunal ni reclamar allò que era seu ni allò que altri li pogués prendre.

Nosaltres, amb aquesta Llei, trenquem amb tot això; mantenim el dret de la dona a què pugui exercir lliurement una professió, la que ella esculleixi i estimi més adaptable a les seves condicions i a la seva intel·ligència, sense que el matrimoni la faci renunciar a cap d'aquests drets; pot lliurement, igual que l'home, fer negoci, exercir una professió lliberal, treballar pel seu compte en absoluta i plena llibertat. En aquesta Llei establim ben clarament que el marit no té cap autoritat damunt la dona. El marit ha de tenir tota aquella, no autoritat, sinó aquella suggestió moral, tota aquella coordinació que és fruit precisament de la convivència natural de dues persones que s'han unit perquè s'estimen i hi ha un nexa de sentiment entre elles; però nosaltres no volem, de cap manera, que la dona pugui quedar sotmesa al marit. Per això nosaltres diem que neguem tota mena d'autoritat del marit damunt la dona; nosaltres, amb aquesta Llei, mantenim el dret a què la muller pugui contractar lliurement. Des del moment que el Parlament de Catalunya aprovi aquesta Llei la dona casada ja podrà vendre, pignorar, contractar i fer l'ús que li sembli dels seus béns, dels béns propis d'ella. Nosaltres en aquesta Llei hi acceptem una cosa, que és la llibertat de contractació entre el marit i la muller. Nosaltres, però, aquesta llibertat de contractació la limitem a una cosa, que jo estimo molt justa i molt natural: la limitem al fet que mentre duri, mentre perduri el vincle matrimonial, ni el marit pugui executar les reclamacions que tingui contra la seva muller ni la muller pugui fer-ho respecte del seu marit.

Jo estic segur que el Govern en presentar aquest Projecte de Llei — i especialment el Conseller de Justícia —, haurien volgut que es pogués presentar formant part de tot un Codi Civil, regulat i unificat; haurien volgut poder portar, almenys, totes aquelles altres matèries del Codi Civil que fan referència a això. És clar que, en parlar d'aquesta Llei, queda pendent tot el que fa referència a la tutela que puguin tenir els pares damunt dels fills, en el qual, mentrestant, regirà el Codi Civil actual. És clar que en parlar d'aquesta Llei estaria millor que ja es pogués parlar dels aliments obligats entre el marit i muller, pare i mare i fills del matrimoni, i és clar que també seria preferible poder parlar del domicili del matrimoni i de tota una sèrie de coses més que van vinculades en això; però jo crec que si no anéssim a fer totes aquestes reformes imposades, no per la nostra voluntat, sinó pels principis polítics que estan posats dintre de l'Estatut de Catalunya i dintre de la Constitució, que ens obliguen a no perdre dia per a fer aquestes reformes dintre del nostre Codi Civil — que són cosa imperativa davant d'aquests preceptes aprovats —, no compliríem amb el nostre deure.

Per això el Govern ens va portar aquest Projecte de Llei i la Comissió s'honora en presentar a la consideració del Parlament aquest dictamen que ve a canviar i que trenca tota la tradició i que trenca precisament tots els motllos jurídics que fins avui han obligat la muller i que, si nosaltres l'aprovem, representa una veritable revolució dintre del dret i representa una esperança per a la dona, que la colloquem dintre del matrimoni amb els mateixos drets i amb la mateixa igualtat que l'home. (*Molt bé!, en la majoria.*)

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Simó i Bofarull.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: Les últimes paraules del digne i eloqüent representant de la Comissió mereixen la nostra adhesió. Aquesta Llei ve a trencar la tradició legal del matrimoni, però — que em permeti la Cambra —, també ve a trencar el cap dels senyors Diputats, perquè francament no l'entendem. Nosaltres subscriuim en absolut la seva tendència ideològica, el seu abast individual, civil, polític i social, però no sabem veure com — i això esperem que la Comissió, el Govern o la Majoria ens ho aclareixin — com pot creure's útil la presentació d'una Llei d'aquesta talla, d'aquest abast, en forma tant absolutament fragmentària. Al cap i a l'últim en el terreny efectiu potser només hi ha un o dos preceptes que puguin tenir aplicació, tots els altres jo els crec absolutament ineficaços per a la seva manca d'arrodoniment. El mateix senyor representant de la Comissió acaba de dir ara amb una manifestació de sinceritat que li fa molt d'honor que hauria estat millor que conjuntament s'hagués legislat sobre una institució, sobre una altra, una altra i moltes altres que ell no ha anomenat, però que sap molt bé. Altra-ment, fora d'aquesta simple disposició que pugui tenir eficàcia que, si no recordo malament, és la de l'art. 6.º, totes les altres no són més que una glossa lírica i lloable dels preceptes generals de la Constitució i de l'Estatut Interior de Catalunya que amb molta justesa ha recordat el senyor membre de la Comissió.

Realment, nosaltres hem d'anar a desenvolupar la nostra legislació civil d'acord amb aquells principis bàsics sobre la matèria instaurats en els nostres codis fonamentals. Però això no vol dir que ho hàgim de fer d'aquesta forma ni amb aquesta premura. Però a més, el que al nostre modest entendre ve a agreujar els perills que aquesta Llei conté, i que són nombrosíssims i greus, és la urgència de la seva aplicació. Tots recordem que la Llei de majoria d'edat va ésser votada pel quòrum en el mes de desembre passat, però es va assenyalar el primer de gener del 1935 per a la seva vigència. En canvi el darrer article d'aquest Projecte de Llei diu que entrarà en vigor el dia de la seva publicació. De manera que per poca activitat del President de la Cambra en discutir aquest Projecte de Llei, pot ésser publicada demà.

El Sr. PRESIDENT: La Presidència signa immediatament les Lleis, tan bon punt les ha aprovades la Cambra, i les comunica a la Presidència de la Generalitat.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: Jo em refereixo

que si fent ús de la seva habilitat i dels recursos reglamentaris volgués abreujar la discussió, podria acabar avui — i que em perdoni que el faci servir d'exemple —, podria entrar en vigor demà aquesta Llei, sense aquest lapse que en l'altra Llei menys greu que aquesta es va assenyalar pel Parlament durant el qual es pot anar completant amb unes Lleis que no han vingut, malgrat la promesa del Govern, feta, en forma solemne des d'aquest banc, que vindrien ben aviat aquí, i en comptes de la Llei de tutela i curatela, ens ha vingut aquesta altra.

Jo, amb les poques hores que he tingut per a poder fer-me cabal de l'abast d'aquesta Llei, he reconegut que, donada la meua escassa mentalitat, necessitava de sis a set mesos per a poder-la estudiar bé, perquè és tot el Dret civil de família i quelcom més que hi ha en joc dintre aquesta Llei. Jo no aplicaré pas el mot alegre-ment, però qualsevol altre equivalent s'haurà de trobar per a explicar el fet que se'ns vulgui presentar una Llei així, amb vuit articles, afectant les arrels i els fonaments d'una sèrie d'institucions, que precisament perquè són tradicionals i han creat una xarxa enorme d'arrels en el nostre poble, es necessitaria, almenys jo m'ho figuro, un tractat de Dret civil que implica una articulació de 60, 70 o 80 disposicions civils per a poder deixar, sinó perfectes, almenys arrodonides les institucions que aquí unes es destrueixen i altres es creen.

Que el sexe no determina la diferència de la capacitat civil? D'acord. No cal dir-ho; ho diu la Constitució i em sembla, si no recordo malament, que ho diu l'Estatut Interior de Catalunya. Nosaltres felicitem al Govern per haver presentat aquest projecte, per la seva tendència. Si precisament aquí, quan nosaltres, o algú de nosaltres, denunciàvem la corrent, al nostre entendre artificiosa i impensada d'un pseudo-feminisme de caràcter estrictament polític, fèiem referència a aquestes Lleis i deïem que primer calia, des del punt de vista civil i des del punt de vista econòmic, emancipar la dona, que no pas donar-li la sobirania política. Entenem que allò era començar la casa per la teulada, per la qual cosa, ni que sigui tard, ens felicitem que vingui. Però no perquè ve tard i ens alegrem de la intenció i de la tendència, podem estar d'acord ni amb el moment, ni amb la forma, ni amb l'abast. L'article 2.º, com deia abans d'entrar un digne membre del Parlament, té un caràcter estrictament metafísic. «La igualtat de capacitat civil per raó del sexe, s'ha d'entendre sense perjudici de les regles particulars que estableixen les Lleis per raó de les diferències fisiològiques». Tots hi entenem una mica en fisiologia humana i tots haurem pensat a veure quins poden ésser aquests fenòmens fisiològics que influeixen sobre la capacitat civil — sobre la capacitat de responsabilitat criminal són més nombrosos —. No és el moment d'entrar-hi ara. Sobre la capacitat civil nosaltres entenem que hi ha els de caràcter patològic, però aquest igual afecten a l'home que a la dona, en qualsevol edat, mentre sigui subjecte de dret, mentre viu, inclús abans de viure; però aquí, entenent que

afecten a la vida matrimonial d'una manera més directa, no en sabem veure més que la pubertat i un altre...

El Sr. ANDREU: La dona vídua que es torna a casar.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: La dona que espera acumular, con diuen les escriptures cursis, ja després de vídua, ja després de divorciada. Fora d'aquests dos, no en sabem veure cap més.

Però, perquè s'ha posat precisament aquí? Hi està ben posat i això fa resaltar tot el que hi manca i hi hauria d'ésser, que s'ataca o s'afecta per altres articles. En parlar de capacitat civil, s'havia de fer referència a les limitacions de les capacitats, i ja de bon inici es troben les limitacions de caràcter fisiològic, unes referents a l'edat, i altres referents al temps, amb la interrupció i la dissolució d'un vincle matrimonial fins a l'adquisició d'un altre. També ve a modificar-se amb molt bon sentit la prohibició de deixar la llar paterna les filles solteres com no sigui per prendre matrimoni. Està clar que això ja ho havíem modificat en la Llei de Majoria d'edat. També se'ns crea un problema gravíssim, al meu entendre, sobre la pàtria potestat, perquè si hi ha igualtat civil entre marit i muller, qui té la pàtria potestat? La resposta sembla immediata: és conjunta.

El Sr. ANDREU: Mestre no es modifiqui la Llei, la pàtria potestat la tindrà qui actualment la té.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: Llavors, on és la igualtat civil? Perquè anem a una observació de caràcter general — i celebro la interrupció del representant de la Comissió per a modificar el pla de la meua petita peroració —, que és la següent: Article 3.er: «Llevat dels casos exceptuats per les Lleis», els que siguin; un altre article: «llevat de les excepcions que disposen les Lleis»; i, en canvi, ve l'art. 9.^è i diu que «queden derogades totes les Lleis que s'oposin a això». En què quedem? Si es deroguen totes les disposicions que s'oposin a aquesta Llei, a aquesta Llei ja hi ha un pòrtic que és una afirmació rotunda de caràcter universal, de la igualtat de la capacitat civil, i no se'ns podrà oposar als seus preceptes, tots ells radicals, cap excepció.

L'article 9.^è diu que queden també derogades totes les Lleis i disposicions en allò que s'oposi al que preceptua aquesta Llei. Com que en dir «excepte el que disposin les Lleis» no es diu quines, ni s'esmenten «nominatis», hem d'entendre que la derogació és general. Jo ho entenc així, i si no és així, em felicito, perquè aleshores el dubte sobre la pàtria potestat queda esvaït, i en aquest cas gairebé no tenim res a dir sobre la Llei, com tampoc tenim res a dir sobre l'obligació d'educar i mantenir els fills. De qui és? El dret d'assenyalar domicili, com deia el representant de la Comissió, nosaltres no sabem de qui pot ésser. I el dret d'emancipar els fills, qui el té? Fins ara el té el pare i en el seu defecte la mare, però si hi ha igualtat el tindran tots dos, i un pare voldrà emancipar i una mare no voldrà emancipar, i qui ho decideix això?

El Sr. COROMINES: La pàtria potestat.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: És un aspecte de la pàtria potestat.

La tutela. La podrà exercitar la dona fora dels casos determinats concretament per la Llei, si l'equiparem a l'home en capacitat civil, però aquí no s'esmenta res, i el dia de demà que un senyor Diputat d'aquest Parlament, que tingui béns, vulgui assenyalar com a tutora a una senyora — per la qual cosa el felicito per endavant — haurà de discutir-se si pot ésser tutora o no. En fi, la muller no està representada pel marit; molt bé, però es dona el cas que la muller cau en qualsevol d'aquests casos d'incapacitat. Aleshores es farà el mateix procediment que per a un orfe? S'haurà d'anar al fiscal municipal, fer l'expedient, que es nomeni un consell de família, vivint el marit sa? I viceversa. També en els casos d'absència, en el cas de presumció de mort; en fi, en tot allò referent a la representació.

Passem ara als béns que pugui adquirir la muller pel seu treball al qual l'autoritzem. El marit no té feina, i com que no se sap qui ha de mantenir els fills, la muller té col·locació i diu: «Jo no dono més que la meitat, o no dono res.» Mentre no es digui que es formi un peculí, qui administra això? A més, al camp de Tarragona, que d'una manera implícita s'entén sempre pactada la successió de compres i millores, qui ho administra? Tots dos? Molt bé, però ho ha de dir la Llei. No s'ha de deixar al marge discrecional del Tribunals, ni a la provada bona fe dels Advocats, l'interpretar la intenció del legislador.

El Sr. ANDREU: Ho diu la Llei: «Respecte els béns dotals i les participacions dels cònjuges, en els béns en comunitat familiar o conjugal, caldrà estar al que preceptuen les disposicions reguladores d'aquestes institucions.» Per tant, no modifiquem res respecte a les compres i millores, sinó que caldrà estar al que digui la Llei.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: Deixem la part aquesta de les compres i millores, però resta en peu tot l'altre.

El Sr. ANDREU: I allò dels béns familiars.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: D'això no en deia res, perquè és l'únic que està ben salvat en la Llei; són els pactes de caràcter econòmic, pre-matrimonials o durant el matrimoni. Però fora d'això, al meu entendre ens trobem aquí abocats, no diré que davant de la nit, però sí davant d'una sèrie de perills, de trenca-colls deguts a la insuficiència de la Llei i al seu esperit radical. Ara bé, si se'ns suprimeix l'art. 9.^è sortirem de dubtes, perquè aleshores tot el que no digui aquesta Llei caurà naturalment dintre de tota altra legislació vigent avui, romana, canònica, gòtica, catalana, jurisprudència, costums, consuetuts, etc. Però mentre hi hagi aquest art. 9.^è que diu que es deroguen totes les disposicions que siguin contràries a això, i, en canvi, s'incoquen, sense expressar-les determinadament, unes disposicions que resten subsistents, aquesta obra radical, que nosaltres l'aplaudem des del punt de vista polític i des del punt de vista humà, creiem que ens pro-

duirà tants greus inconvenients que ens en penebrem. Perquè no es pot esperar, ja que ens hem esperat tants mesos, a fer una cosa més arrodonida? Jo m'atreveria a pregar a la Comissió que retirés aquest Projecte. Nosaltres el votarem, perquè no volem contradir aquesta sana orientació que té, però això no vol dir que perquè fa cinquanta anys sostenim un principi ideològic haguem d'aprofitar la primera ocasió que se'ns presenti, per desencertada que sigui, per a fer-lo conèixer, ni que sigui a cops de mall, dintre d'una Llei, produint quan menys un perill latent i constant per a una immensitat de ciutadans.

Entenem que la principal condició d'una Llei, tant com la d'ésser justa, és la d'ésser clara, ésser útil i en tot cas ésser flexible per a la interpretació dels propis preceptes, i aquí aixequem una bandera molt enlaire, molt honorable, per la qual hem treballat sempre, des d'aquest punt de vista del Dret civil, però entenem que no és la forma de fer-ho.

Si la Comissió no retira el Projecte, nosaltres el votarem, però fent constar que nosaltres no estem d'acord sinó amb el seu esperit.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Ruiz i Ponseti.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Senyors Diputats: La primera lectura d'aquest Projecte de Llei ens va produir la impressió, a nosaltres que no som tècnics, que no som de l'ofici, la impressió que ara ens produeix, augmentada després d'haver sentit les persones tècniques que han intervingut en aquest debat; és a dir, que tècnicament era un cent peus. I d'aquesta primera impressió vàrem voler treure'n, per a exposar-la al Parlament, allò que els faulistes castellans en diuen una «moralaja», i és la inutilitat absoluta de la Comissió Jurídica Assessora.

Es evident que aquesta Llei, com totes les Lleis d'aquesta especialitat, passen, abans de passar a la Conselleria, per la Comissió Jurídica Assessora. La seva estructura general és elaborada dintre de la Comissió Jurídica Assessora, i jo en parlar d'aquest punt lamento especialment que no estiguin aquí presents aquests senyors de Lliga Catalana, ja que la Comissió Jurídica Assessora, s'assembla a la Comissió Política de Lliga Catalana com un germà siamès a un altre germà siamès, i gairebé ells podrien prendre la defensa d'aquest organisme; però a falta d'aquests senyors, ho serà que el Consell de la Generalitat prengui d'aquesta defensa i ens expliqui perquè subsisteix aquest organisme que fa unes Lleis tècnicament tant imperfectes.

(*Entra l'honorable senyor Conseller de Sanitat i Assistència Social.*)

Jo, en tota la part tècnica, sense saber-ne tant ni de bon tros, vull adherir-me en caràcter general a les manifestacions que acaba de fer el senyor Simó i Bofarull. Si la primera lectura de la Llei em va fer una mala impressió, la mala impressió fou confirmada en llegir el vot particular del senyor Rovira i Virgili, que tècnicament em va semblar molt més perfecte que no el Projecte de Llei sortit de la Comissió Jurídica Assessora, mal-

grat que hi hagi algun punt concret com aquest tant important de l'art. 1.er, del qual discreparem en absolut de la posició que pren el senyor Rovira i Virgili, però que ja el discutirem quan sigui arribada l'hora de discutir l'art. 1.er

Crec que posat a debat el tema, nosaltres ni podem demanar que la Llei sigui retirada, ni podem demanar que sigui ajornada fins a completar-ne tot el que en ella li falta, però crec que hem de fer el possible per a llimar amb caràcter general el seu llenguatge imperfecte i procurar que surti després de la discussió més perfecta que quan va sortir de la Comissió Jurídica Assessora.

Es aquesta l'única conseqüència que vull treure per arribar a la conclusió, que aquesta Comissió és un organisme sobrer, un organisme que en l'elaboració de les nostres Lleis és més aviat pertorbador, i que faríem una tasca més eficient i més perfecta si els Consellers respectius, cada vegada que han d'elaborar una Llei, busquessin un assessor privat, busquessin una persona tècnica que acceptés la responsabilitat de formar aquesta estructura inicial, i no anar amb la ficció que aquestes coses han estat objecte de debat, quan en realitat han passat només per les mans d'un Ponent, perquè, fent favor a la Comissió Jurídica Assessora, hem de suposar que no han estat objecte de debat, sinó que tal com han estat elaborades pel primer Ponent, han estat trameses al Govern.

Es només aquesta la conclusió que vull treure en aquest debat de totalitat, i quan arribin les hores de discutir cada un dels articles, direm quina és al nostra posició respecte dels articles respectius.

El Sr. ROMEVA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Romeva.

El Sr. ROMEVA: Senyors Diputats: Jo prenc part en aquest debat de totalitat amb un xic de dubte sobre si és necessari o no és necessari, perquè després del que ha manifestat el senyor Simó i Bofarull, i després del que ha manifestat el senyor Ruiz i Ponseti, allò que diré no pot ésser res més sinó sumar-me a l'objecció fonamental que ells fan a la presentació i discussió d'aquest Projecte de Llei.

En general jo no tinc grans objeccions de fons a fer a aquest Projecte, per bé que també coincideixo, en general, amb el senyor Ruiz i Ponseti en aquesta apreciació que és millor el vot particular que el Projecte; però en canvi tinc aquella mateixa objecció, que jo crec que és fonamental, que ha proposat aquí el senyor Simó i Bofarull respecte a l'oportunitat de presentar aquest Projecte. Si no podem presentar, en un cos, ja que no tota la reforma del Dret civil almenys aquelles unitats que podríem anomenar unitats orgàniques, que compreguin tot un sector on s'entrecreuin els interessos i els preceptes, com per exemple, tot el que es refereix a la legislació de la família, en el cas particular d'aquesta Llei, com en el cas particular de la Llei de la Majoria d'edat que discutírem temps enrera; si no podem presentar tot un cos, sempre ens trobarem que legislem d'una manera imperfecta, exposats a dificultats d'aplicació i, per altra banda, constrenyint per endavant la llibertat que podem tenir a l'hora de de-

terminar en altres lleis tot allò que sigui necessari preceptuar sobre altres ordres de relació entre ciutadans.

(*Entren a la Cambra els honorables senyor President de la Generalitat i senyor Conseller de Finances.*)

Jo no comprenc el que passa. Se'ns diu: Oh!, és una cosa urgent legislar sobre la capacitat de la dona; és una cosa que no pot esperar més! Però, en canvi, aquesta urgència no deu ésser sentida d'una manera tan viva i tan forta, quan el Projecte ens ve aquí i l'hem de discutir gairebé en família, i quan els mateixos senyors Diputats lletrats, que sembla que són els que més s'haurien d'interessar i apassionar en la discussió d'aquest Projecte, són els que en el moment de la presentació i en el moment d'iniciar la seva discussió, brillen més per llur absència. Llevat dels senyors de la Comissió i d'aquells que es troben al banc del Govern, jo en veig molt pocs entre els Diputats que s'asseuen en aquests escons; hi ha, per exemple, una Minoria totalment absent. Això potser vol dir que aquesta urgència no és tan real, que nosaltres tenim temps de fer les coses amb ordre, amb calma i ben fetes, i que no és fer-les ben fetes el fer-les d'aquesta manera aïllada, d'anar tocant ara una institució, ara una altra, i no en la seva integritat, sinó només en aspectes parcials.

Per això jo, que no sóc advocat, que no sóc competent en matèria de Dret en l'aspecte tècnic, sinó des d'aquest aspecte elemental i humà en el qual pot ésser competent tot ciutadà, he de presentar aquí com a única objecció, aquesta de l'oportunitat de la presentació d'aquest Projecte de Llei, i demanar, també, a la Comissió, que el vulgui retirar i reservar la discussió d'aquesta matèria per a quan la poguem presentar articulada amb totes aquelles matèries que, naturalment, li siguin complementàries.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. ANDREU: Senyors Diputats: La intervenció en el debat de totalitat del company senyor Simó i Bofarull jo he de celebrar que hagi coincidit amb el Govern i amb la Comissió en aprovar el sentit polític, la idea sana que representa aquesta Llei.

S'ha limitat a combatre l'oportunitat de la presentació de la mateixa i la forma de presentació, perquè ell estima que aleshores queden plantejats tota una sèrie de problemes, perquè aquesta Llei deroga també un munt de principis tradicionals i una sèrie de Lleis vigents aquí a Catalunya, i en canvi no legisla sobre tot el que queda derogat en mèrits de la mateixa.

Jo crec que la interpretació que ha de donar-se a la Llei no és ni produeix els efectes que produïen les reserves que el company senyor Simó feia constar a la Cambra. Jo estimo que aquest art. 9.º, quan diu que es deroguen totes les Lleis i disposicions en allò que s'oposin al que preceptua aquesta Llei, es refereix a les coses concretes que determina aquesta Llei. La interpretació que jo crec que ha de donar-se a aquesta Llei és la que mentre no es legisli sobre la tutela, es mantenen els preceptes de la tutela,

que mentre no es legisli i no es faci una Llei sobre aliments, es mantenen els preceptes sobre aliments avui vigents a Catalunya, i així sobre totes les altres matèries que anava nomenant. Jo estimo la necessitat urgent d'aquesta Llei; és necessària per un principi polític que consta, com ho ha dit i es felicitava que així fos, el company senyor Simó i Bofarull, en la Constitució i en l'Estatut de Catalunya. Diu: «El matrimoni es basa en la igualtat del sexe.» Tot aquest principi polític que consta en l'Estatut Interior de Catalunya fins avui no ha estat una realitat perquè és absolutament indispensable que vingui una Llei com aquesta, que derogui tot allò que s'oposi a què aquest dret polític sorgeixi a la pràctica. Jo estimo, també, que sembla una ironia el que s'hagués donat la capacitat política a la dona, mentre no se li doni el que era més indispensable, més necessari per a ella, que era la capacitat civil. Es mantenia la dona en una situació de violència, de submissió al marit, mentre se li havien reconegut els drets polítics. Segons el Codi Civil, la dona ha d'obeir el marit, i, per altra part en matèria política se li reconeix el dret a votar; però per a mi encara queda condicionada aquesta llibertat política de la dona, perquè com pot tenir llibertat política una dona que està sotmesa, segons el Codi Civil, a la voluntat del marit? Per això crec que és urgent i necessari plantejar aquesta Llei i aprovar-la.

Totes les objeccions de caràcter tècnic que s'han fet pels companys que han intervingut en el debat de totalitat són objeccions que es poden fer sempre quan no es presenta tot un Codi Civil a la discussió de la Cambra, quan es presenten Lleis fragmentàries. Existeixen tots els inconvenients que representa el fet que es vagi legislant amb Lleis que no formin un tot orgànic i que després, durant el període d'interinitat, poden portar a diverses interpretacions.

Perquè si el senyor Simó ha dit que ell estimava que per estudiar aquesta Llei necessitava sis mesos, per estudiar tot el Codi Civil jo opino com ell que serien necessaris quatre o cinc anys de preparació, i mentre tant, durant aquests quatre o cinc anys — potser encara és curt aquest període —, mantindríem la dona en aquesta situació, contràriament als textos radicals que consten en l'Estatut de Catalunya i en la Constitució de la República.

¿Que dintre de la redacció d'aquests articles pot fer-se alguna esmena perquè s'aclareixi, o posar-hi algun article transitori que pugui arribar a aclarir aquestes situacions? Nosaltres, la Comissió, ha de fer constar a tots els senyors Diputats que està disposada a acceptar totes les suggerències que tendeixin a aclarir qualsevol dubte a què l'aprovació d'aquesta Llei pogués donar lloc.

En quant a la intervenció del senyor Ruiz i Ponseti, no és incumbència meua sortir a la defensa de la Comissió Jurídica Assessora, dels atacs que per ella ha tingut. És proverbial en el senyor Ruiz i Ponseti i en els senyors Diputats de la Minoria Socialista que sempre que es plantegi una qüestió de dret, o un Projecte de Llei com aquest, malgrat

fer constar que en el tecnicisme de la Llei no hi entenen, trobar-li defectes i inconvenients fins al punt de poder arribar a qualificar-la amb una paraula tan forta i tan greu com és la de dir que és un cent peus. Davant d'aquesta posició, nosaltres hem de dir que creiem que l'atacar una Llei és cosa fàcil; el difícil és millorar la Llei. I per això esperem que el senyor Ruiz i Ponseti procurarà col·laborar, ajudar-nos perquè aquesta Llei que qualifica i estima que és un cent peus vingui a ésser una Llei molt millorada, tota vegada que ell que veu que el projecte va per mal camí, sabrà marcar-nos quin és el camí que hem de seguir pel perfeccionament de la Llei.

En quant al senyor Romeva, creiem que ha coincidit, en el fons, amb el senyor Simó i Bofarull. Jo crec que s'ha d'aprovar aquesta Llei i tinc la seguretat de que els companys de la Comissió comparteixen amb mi aquest criteri. Nosaltres estem disposats a acceptar tota classe d'esmenes que tendeixin a aclarir-la i, sobretot, els vincles i relacions d'aquesta Llei amb el dret vigent.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: El senyor Simó i Bofarull té la paraula.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: Nosaltres entenem que una urgència sobtada per a que es porti a la legislació positiva els preceptes o dogmes político-socials de la Constitució, era compatible amb mig any més, que mig any en aquestes matèries en la història d'un poble no és un lapse gaire considerable, i amb que durant aquest temps s'hagués portat el règim matrimonial. Però fer uns preceptes estrictament sobre la capacitat jurídica de la dona i en aquesta forma, és el que nosaltres entenem que no és metòdic, que no és pràctic, i que ni portarà cap utilitat, per ben orientat que estigui el projecte en els seus preceptes cardinals i fins en els seus preceptes de detalls.

Ací tenim l'article 3.er, per exemple, que diu: «El matrimoni no és causa modificativa de la capacitat d'obrar de la dona, llevat dels casos expressament exceptuats per les Lleis». D'això es tracta, de que les lleis vigents modifiquen en absolut, limiten en absolut, gairebé sempre, la capacitat d'obrar de la dona. Doncs si es mantenen aquestes excepcions, fins on es mantenen? Fins on queden modificades pels articles 5.º, 6.º i 7.º? Jo entenc que això es presta a una sèrie de confusions, no sols des d'un punt de vista doctrinal, des d'un punt de vista d'estudi, sinó en la pràctica.

¿Que no és causa justificativa de la capacitat d'obrar de la dona? Quin dubte hi ha! Inclús el matrimoni que nosaltres volem instituir, perquè pel sol fet de contraure matrimoni, la dona deixa d'ésser menor, si és que era menor en contraure'l. Arts. 2.ª i 3.ª de la Llei que aprovarem aquí el desembre. Ja tenim aquí el primer cas. El matrimoni modifica la capacitat d'obrar de la dona, en el sentit de què la considera major d'edat.

En quant als béns, segons l'art. 5.º, serà mestressa i senyora del seu, del que abans d'ésser menor no podia disposar.

De manera que jo em declaro fins incompetent per a comprendre bé tot això. Potser després d'una llarga meditació i sentir un debat gai-

rebé casuístic em persuadiria, però entenc que aquesta Llei hauria d'ésser objecte d'un major estudi, inclús pel mateix Parlament. I si la Comissió no vol retirar el dictamen, que no el retiri; però almenys s'ha de donar temps als Diputats, perquè puguin estudiar-lo a fons en cada un dels seus preceptes. Del contrari, jo no crec que això sigui el còncave dels apòstols i que per una de les finestres tancades entri...

El Sr. PRESIDENT: La il·lustració de la Cambra ve de tots els escons, ve de tots els senyors Diputats. (*Rialles.*)

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: Llavors no em cansaré més, perquè no cal il·lustrar a la Cambra. També queda allò de la vídua, i això fa que aquesta Llei tingui un abast tan enorme que crec que val la pena d'estudiar-la i ampliar-la. Que la Comissió no ho entèn així? Ah!, doncs no insistim.

El Sr. ANDREU: La Comissió està disposada a acceptar tota mena d'esmenes.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: Doncs jo no em crec amb ciència jurídica suficient per improvisar esmenes que satisfacin i tradueixin el criteri que tenim nosaltres.

El Sr. ANDREU: Es que la Comissió no té la pretensió de què s'aprovi aquesta Llei en la sessió d'avui.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: Ni al desembre! Altrament no em veig amb pit per a intervenir en la discussió i votarem en contra tots els articles menys el 5.º i el 1.er, i a favor de la totalitat, perquè aquesta serà la millor manera d'eludir responsabilitats i marcar la nostra posició.

El Sr. PRESIDENT: Se suspèn aquest debat.

Lectura d'una proposició de Projecte de Llei modificant l'article 57 de la Llei Municipal de Catalunya

(*El senyor Secretari dona lectura al dictamen següent:*)

«Reunida la Comissió Permanent de Governació, sota la presidència del senyor Pere Mestres i Albet, actuant de Secretari el senyor Joaquim Bilbeny i Bosch, i amb assistència dels Vocals senyors Arnau, Espanya, Fontbernat, Folch, Rouret i Fronjosà, ha procedit a estudiar la proposició de Llei modificant l'art. 57 de la Llei Municipal de Catalunya, signada pels senyors Riera, Casademunt, Magre, Bru Jardí, Rouret, Dot, Fàbrega, Bancells, Folc i Sellés, acordant l'autorització de la lectura a la Cambra.

Palau del Parlament, 5 de juny del 1934. — El President, Pere Mestres — El Secretari, J. Bilbeny.»

(*Llegeix, a continuació, la següent proposició de Llei:*)

«AL PARLAMENT DE CATALUNYA

La Llei Municipal catalana, recollint en un ampli sentit democràtic i autonomista, les més modernes concepcions del Dret municipal, adopta

el sistema de la Comissió de Govern declarant preceptiva la seva implantació en els Municipis superiors a 10,000 habitants.

Fidel encara a aquelles concepcions, no ha volgut consignar ni limitar aquesta estructuració als Municipis esmentats sinó que permet la seva extensió i modificació a tots els altres, ja sigui per mitjà de la carta municipal o de la facultat continguda en l'art. 57 de la Llei. En definitiva, doncs, és respectat el principi d'autodeterminació municipal en aquesta matèria.

Però pel que afecta als Municipis inferiors a 10,000 habitants, ja sigui perquè la població més reduïda permet una més efectiva intervenció ciutadana o perquè les circumstàncies en què en aquests nuclis es desenrotlla la vida municipal aconsellen una major fiscalització de la gestió governant o altres raons imposades per la peculiaritat municipal a judici dels propis administrats, el legislador ha fet potestativa en aquells nuclis la constitució de la Comissió esmentada, exigint, però, com una garantia que serveixi per a contrastar la veritable opinió, els requisits d'un quòrum i de la informació pública, en la forma que prescriu l'article esmentat i que tingué el seu desenrotllament més endavant en l'Ordre de Governació del 12 de març propassat.

Tendeix aquesta Ordre a assegurar el compliment d'aquells requisits i garantir un esperit d'imparcialitat en el que afecta a la tramitació de la informació pública per tal de no cohibir el dret dels ciutadans a manifestar lliurement la seva opinió.

La pràctica ha palesat l'encert del legislador en la regulació d'aquesta matèria. En efecte; segons dades facilitades per la Secció corresponent de la Direcció general d'Administració Local, les informacions obertes als efectes de la Llei, han motivat un fort moviment d'opinió a cada Municipi, prova evident de l'interès de la qüestió que afecta l'entranya mateixa del règim municipal, havent-se comprovat l'eficàcia d'aquesta apel·lació a l'opinió, car algun Ajuntament s'ha proposat atemperar-se en l'organització de la Comissió al resultat dominant de la informació, donant intervenció a la minoria i àdhuc en algun altre, s'ha acordat desistir de l'acord provisional i continuar en el règim de Corporació en Ple.

Aquesta transcendència del problema i l'interès actiu que el seu plantejament promou en l'opinió justifica abastament que hom posi la màxima cura en assegurar que tot acord definitiu referent a estructuració orgànica del Municipi respongui realment a l'estat d'opinió dominant.

Per aquestes consideracions, els Diputats que subscriuen proposen al Parlament que aprovi la següent

PROPOSICIÓ DE LLEI

Article únic. S'afegirà a l'art. 57 de la Llei Municipal un segon paràgraf que dirà el següent:

«El resultat d'aquesta informació pública es comunicarà a la Direcció General d'Administració Local, i si aquesta apreciés que la quantitat o qualitat de les manifestacions emeses que existeix una corrent d'opinió important o respectable en sentit contrari a l'acord, aquest no serà vàlid si no és sotmès prèviament a referèndum.»

Barcelona, 5 de juny del 1934. — Francesc Riera, M. Rouret i Callol, A. Dot, J. Fàbrega, Joan Bancells, J. Folc, Jaume Sellés, X. Casademunt, J. Magre, Lluís Bru.)

(Es presa en consideració aquesta proposició de Llei. Passa a la corresponent Comissió.)

ORDRE DEL DIA

per a la sessió de dimecres

1. Precs i preguntes.
2. Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió sobre el Projecte de Llei de Coordinació i Control Sanitari públic.
3. Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió sobre el Projecte de Llei de l'Institut d'Acció Social Universitària i Escolar de Catalunya.
4. Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió relatiu al Projecte de Llei sobre la capacitat jurídica de la dona i dels cònjuges.
(Per haver-se de reunir la Cambra en Comissions, s'aixeca la sessió a les set i divuit minuts de la vetlla.)

